

ע"פ 26180/02/23 - אברהם יצחק סמט נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 26180-02-23 סמט נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 131541/2020

בפני כבוד השופט עודד שחם
כבוד השופט אברהם רובין
כבוד השופט נמרוד פלקס

מעוררים אברהם יצחק סמט
על ידי ש' הורביץ, עו"ד

נגד מדינת ישראל על ידי נ' בלובשטיין, עו"ד, מפרקליטות מחוז
משיבים ירושלים (פלילי)

פסק דין

1. בפנינו ערעור פלילי. על דעת הצדדים, ניתן פסק דין זה על יסוד החומר שבפנינו, לאחר שהתקבלו טענות הצדדים בכתב.

2. ברקע ההליך עומדות העובדות הבאות. ביום 20.6.21 הוגש נגד המערער כתב אישום לבית משפט השלום בירושלים (תק"ח 43615-06-21). בכתב האישום נטען, כי ביום 30.3.20, המערער השתתף בהתקהלות. על פי כתב האישום, שוטרים שהגיעו למקום הורו לשוהים בו להתפזר. חרף זאת, סירב המערער לעזוב את המקום. על יסוד עובדות אלה, יוחסה למערער עבירה של סירוב להוראות שוטר להתפזרות מהתקהלות או מהתכנסות, עבירה לפי סעיף 2(ב) לתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - אכיפה), תש"פ - 2020.

3. ביום 2.8.22 הודיעה המאשימה על חזרה מאישום. בהודעה נאמר כי הדבר נעשה בהתאם להוראות סעיף 94(א) סיפא לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982. בהמשך לכך, הורה בית המשפט (כב' השופטת ע' בר-טל, 6.8.22) על מחיקת כתב האישום, ועל סגירת התיק. ימים אחדים אחרי כן (9.8.22) עתר המערער לפסיקת פיצוי עבור הוצאות ההגנה לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין). בהחלטה מיום 12.2.23 (כב' השופטת ש' לארי-בבלי) נדחתה הבקשה. הערעור שבפנינו סב על החלטה זו.

4. לאחר שנתנו דעתנו לטענות הצדדים, החלטנו לדחות את הערעור. נעמוד עתה על הטעמים ביסוד מסקנה זו.

5. נקודת המוצא לדיון מצויה בסעיף 80(א) לחוק העונשין. סעיף זה קובע, כי

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט"

מהוראה זו עולה, כי תנאי הכרחי לגיבוש הסמכות לפסיקת פיצויים והוצאות על פי סעיף 80, הוא זיכוי, או ביטול אישום לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982 (להלן - חוק סדר הדין הפלילי). כאן המקום להפנות ללשון סעיף 94 לחוק סדר הדין הפלילי, הקובע בחלקיו הרלוונטיים כך:

94. (א) חזר בו תובע מאישום לפני תשובת הנאשם לאישום, יבטל בית המשפט את האישום;
חזר בו לאחר מכן, יזכה בית המשפט את הנאשם מאותו אישום.

(ב) בהסכמת התובע והנאשם רשאי בית המשפט לבטל אישום, בכל עת עד להכרעת הדין, ודין הביטול יהיה כדין ביטול לפני תשובת הנאשם.

6. במקרה שבפנינו, עולה מעיון בתיק, כי מדובר בחזרה מאישום לפני שניתנה תשובת הנאשם לכתב האישום. נוכח הוראת סעיף 94(א) לחוק סדר הדין הפלילי, ברי כי לא מדובר בזיכוי. ואמנם, בית משפט השלום לא זיכה את המערער, כי אם הורה על מחיקת האישום. נוסף, כי אף החלופה של ביטול אישום לפי סעיף 94(ב) אינה רלוונטית, שעה שמדובר בחזרה מאישום טרם תשובת המערער. יוצא, כי לא מתקיים תנאי הכרחי לגיבוש הסמכות הקבועה בסעיף 80 לחוק העונשין.

7. לא נעלם מעינינו, כי בהודעה על חזרה מאישום נאמר כי היא נסמכת על סעיף 94(א) סיפא לחוק סדר הדין הפלילי. כאמור, הוראה זו סבה על מצב בו החזרה מאישום נעשית לאחר שניתנה תשובת הנאשם לכתב האישום. ברם, במקרה שבפנינו עולה כי בשום שלב לא ניתנה תשובת המערער לכתב האישום. בהקשר זה, לא למותר להפנות לפרוטוקול הדיון מיום 22.6.22, בו הציעה המאשימה כי בית המשפט יקבע את התיק להוכחות. בתגובה לכך, אמר ב"כ המערער כי "יהיה מענה ואם חוזרים אח"כ זה יהיה זיכוי ואני אבקש בהתאם הוצאות". המאשימה הודיעה במענה לדברים, כי "אני לא יכולה לנהל הליך הוכחות בלי נאשם ובלי מענה". ברור, אפוא, מדברי שני הצדדים כי מענה לכתב האישום לא היה. הפעולה הבאה שבוצעה בתיק הייתה החזרה מאישום. ממילא ברור, כי גם לאחר הדיון האמור לא ניתן מענה.

8. מתיאור זה עולה, כי האמור בהודעה על החזרה מאישום אינו יותר מטעות קולמוס, ואין בו כדי להקים למערער זכות כלשהי. לא למותר לשוב ולהטעים, כי בפסק דינו בית המשפט לא זיכה את המערער, כי אם הורה על מחיקת האישום.

9. בתגובה שהגיש על פי החלטת בית המשפט, הפנה המערער להתכתבות בינו לבין ב"כ המאשימה, על מנת לבסס את הטענה כי מדובר בזיכוי. אין במהלך דיוני זה כדי להועיל למערער. ראשית, מדובר בחומר שצורף לראשונה במסגרת תגובה, ואשר לא הייתה למאשימה הזדמנות להתייחס אליו. שנית, מדובר בדו שיח בין באי כוח הצדדים בניסיון להגיע להסכמות. שיח כזה הוא חסוי על פי דין (ראו ע"א 172/89 סלע חברה לביטוח בע"מ נ' סולל בונה בע"מ פ"ד מז(1) 311 (1993), בעמוד 338; לגישה דומה בתחום הפלילי, ראו בש"פ 7842/10 מדינת ישראל נ' פלוני (3.11.2010), בפסקה 22). ספק בעינינו אם מעיקרו של דבר היה מקום לצרף את החומר לעיונו. שלישית, והרבה מעבר לנדרש, נעיר כי בשיח בין הצדדים טען ב"כ המערער כי אינו מסכים לחזרה מאישום וכי בנסיבות יבקש זיכוי. ב"כ המאשימה השיבה, כי תשלח למחרת בקשה "בלי הסכמה כמובן שהמשמעות היא זיכוי". מן הדברים ברור, שבניגוד לטענת המערער, לא הייתה הסכמה של המאשימה לכך שמשמעות החזרה מן האישום בשלב הנדון היא זיכוי. רביעית, וגם זאת מעבר לנדרש, הוראות חוק סדר הדין הפלילי ברורות, ועולה מהן כי במצב של חזרה מאישום טרם שניתן מענה לכתב האישום, אין לדבר על זיכוי.

10. התוצאה היא, כי תנאי הכרחי לפסיקת פיצוי לא התקיים במקרה זה, ומשכך אין עילה להתערב בהחלטתו של בית משפט קמא. התוצאה היא, כי אנו דוחים את הערעור, וזאת בלא שעלינו לחוות דעה במחלוקות בין הצדדים בשאלה אם

מעיקרו של דבר היה יסוד לכתב האישום, או אם נסיבות אחרות עשויות להצדיק פסיקת הוצאות או פיצוי.

11. אשר להוצאות משפט בערכאה זו. נוכח מהותו של ההליך, שהוא נגזרת של ההליך הפלילי; בשים לב לאופן בירורו של ההליך; ובהתחשב בעובדה, שסרטונים שהציג המערער (לאחר הגשת כתב האישום) מעלים טענה רצינית ראויה לבירור, כי מדובר במקרה בו קיימות "נסיבות אחרות" שהיו עשויות להצדיק פסיקת הוצאות לפי סעיף 80 לחוק העונשין, לא נעשה צו להוצאות.

ניתן היום, י"ג ניסן תשפ"ג, 04 אפריל 2023, בהעדר הצדדים.

נמרוד פלקס, שופט

אברהם רובין,
שופט

עודד שחם, שופט
[אב"ד]